

ZARZĄDZENIE Nr
NACZELNEGO DYREKTORA ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH
z dnia 2012 r.

**w sprawie współpracy archiwów państwowych z podmiotami,
których materiały archiwalne wchodzi w skład
ewidencjonowanego niepaństwowego zasobu archiwalnego**

Na podstawie art. 4 ust. 1, art. 21 ust. 1 pkt 1 i 4 oraz art. 45 ust. 4 w związku z art. 21 ust. 1a ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2011 r. Nr 123, poz. 698 i Nr 171, poz. 1016) zarządza się, co następuje:

§ 1

Wprowadza się do stosowania w archiwach państwowych wytyczne w sprawie współpracy archiwów państwowych z podmiotami, których materiały archiwalne wchodzi w skład ewidencjonowanego niepaństwowego zasobu archiwalnego, zwane dalej „wytycznymi”, stanowiące załącznik do zarządzenia.

§ 2

1. W zakresie współpracy z podmiotem, którego materiały archiwalne wchodzi w skład ewidencjonowanego niepaństwowego zasobu archiwalnego, zwanego dalej „podmiotem”, właściwość miejscową archiwum państwowego o zasięgu terytorialnym ustala się według siedziby organów zarządzających podmiotu.
2. Archiwum Akt Nowych jest właściwe dla podmiotu, który działa na obszarze całego państwa i ma siedzibę w Warszawie.
3. Wątpliwości w zakresie właściwości archiwów państwowych rozstrzyga Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych.
4. Archiwum Główne Akt Dawnych i Narodowe Archiwum Cyfrowe wspierają w zakresie swoich kompetencji współpracę archiwów państwowych, o których mowa w ust. 1 i 2, z podmiotami.

§ 3

Dyrektorzy archiwów państwowych, o których mowa w § 2 ust. 1 i 2, wyznaczają osobę (osoby) odpowiedzialną za wykonanie zarządzenia, przy czym nie musi to być osoba wykonująca zadania z zakresu kształtowania zasobu archiwalnego i nadzoru nad nim.

§ 4

Dyrektorzy archiwów państwowych w celu wykonania zarządzenia mogą współpracować ze stowarzyszeniami archiwistów.

§ 5

1. Każdego roku, w terminie do dnia 31 marca, dyrektorzy archiwów państwowych przeprowadzają, kierując się wytycznymi, rozpoznanie liczby i rodzajów podmiotów, z którymi wskazane jest kontynuowanie lub nawiązanie współpracy.
2. W wyniku przeprowadzonego rozpoznania sporządza się lub aktualizuje wykaz podmiotów.
3. Wykaz podmiotów zawiera co najmniej:
 - 1) nazwę podmiotu;
 - 2) adres siedziby organów zarządzających podmiotu;
 - 3) adres archiwum podmiotu;
 - 4) określenie formy prawnej podmiotu;
 - 5) zwięzłe określenie rodzaju działalności podmiotu, w tym jego działalności podstawowej.
4. Wykaz podlega zaopiniowaniu przez właściwą dla danego archiwum państwowego Komisję Archiwalnej Oceny Dokumentacji.

§ 6

1. Na podstawie wykazu podmiotów, w ciągu miesiąca od dnia zakończenia rozpoznania, dyrektor archiwum państwowego kieruje do podmiotu ofertę kontynuowania lub nawiązania współpracy, określając w niej w szczególności:
 - 1) zakres współpracy;
 - 2) informację o osobie (osobach) wyznaczonej do wykonania zarządzenia;
 - 3) informację o możliwości zawarcia porozumienia, zgodnie z art. 45 ust. 4 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.
2. Wykaz podmiotów uzupełnia się odrębnie dla każdego podmiotu o informację o efektach nawiązania lub kontynuowania współpracy, w tym o jej zakresie. Informacja podlega bieżącej aktualizacji.

§ 7

Dyrektor archiwum państwowego określa sposób, postać i formę prowadzenia wykazu podmiotów, przy czym jeżeli w archiwum państwowym nie zostało wdrożone elektroniczne zarządzanie dokumentacją, wykaz podlega utrwaleniu w postaci papierowej raz w roku według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok sporządzenia wykazu.

§ 8

Dyrektor archiwum państwowego przedstawia w sprawozdaniu rocznym archiwum państwowego omówienie podjętych przez archiwum czynności w zakresie współpracy z podmiotami. Do sprawozdania dołącza się wykaz podmiotów.

§ 9

W terminie do dnia 31 marca 2013 r. dyrektorzy archiwów państwowych przeanalizują dotychczasową współpracę z podmiotami w okresie 2007-2012 oraz przygotują z niej sprawozdanie wraz z wykazem podmiotów i przekażą do Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych.

§ 10

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.

NACZELNY DYREKTOR
ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH

**WYTYCZNE W SPRAWIE WSPÓŁPRACY ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH
Z PODMIOTAMI, KTÓRYCH MATERIAŁY ARCHIWALNE
WCHODZĄ W SKŁAD EWIDENCJONOWANEGO NIEPAŃSTWOWEGO
ZASOBU ARCHIWALNEGO**

1. Współpraca archiwów państwowych z podmiotami, których materiały archiwalne wchodzi w skład ewidencjonowanego niepaństwowego zasobu archiwalnego, zwanych dalej „podmiotami”, polega na wspieraniu ich działalności archiwalnej oraz sposobu zarządzania przez nie dokumentacją poprzez poradnictwo, szkolenia, konsultacje, ekspertyzy, opinie, organizowanie wspólnych przedsięwzięć oraz inne formy kontaktów w zakresie:
 - 1) zarządzania dokumentacją wytwarzaną i narastającą, zarówno spraw w toku, jak i zakończonych, wydzielania z niej materiałów archiwalnych i brakowania dokumentacji;
 - 2) opracowania i ewidencjonowania materiałów archiwalnych, stanowiących zasób historyczny;
 - 3) zabezpieczania dokumentacji, w tym konserwacji materiałów archiwalnych;
 - 4) digitalizacji materiałów archiwalnych, stanowiących zasób historyczny;
 - 5) popularyzacji narodowego zasobu archiwalnego i działalności archiwalnej podmiotów;
 - 6) działalności naukowej i wydawniczej;
 - 7) działalności informacyjnej.

2. Przy rozpoznawaniu podmiotów w celu nawiązania z nimi współpracy, należy uwzględnić następujące czynniki:
 - 1) zachowanie ciągłości w kształtowaniu zasobu archiwalnego, w szczególności odnośnie tych podmiotów, które powstały z przekształcenia państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych, ustalonych we wcześniejszym okresie jako wytwarzających materiały archiwalne;
 - 2) charakter i przedmiot prowadzonej działalności, a w szczególności, czy podmiot jest partią polityczną, organizacją polityczną lub społeczną, spółdzielnią, stowarzyszeniem, fundacją, związkiem zawodowym, samorządem zawodowym lub gospodarczym, podmiotem prywatnym wykonującym zadania publiczne, uczelnią, szkołą lub placówką oświatową albo przedsiębiorcą;

- 3) znaczenie społeczne, gospodarcze, kulturalne, polityczne i naukowe podmiotu;
 - 4) szczególne znaczenie historyczne posiadanych przez podmioty materiałów archiwalnych dla dokumentowania dziejów kraju lub danego obszaru.
3. Za materiały pomocnicze do przeprowadzenia rozpoznania, o którym mowa w ust. 2, powinny służyć:
- 1) materiały posiadane przez archiwum państwowe, w szczególności dotyczące podmiotów, które powstały z przekształcenia państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych;
 - 2) materiały i publikacje Głównego Urzędu Statystycznego w związku z badaniem organizacji społecznych i sfery życia gospodarczego, w tym publikowane na stronach internetowych Głównego Urzędu Statystycznego;
 - 3) ankieta wśród pracowników danego archiwum państwowego;
 - 4) dostępne rejestry publiczne;
 - 5) publikacje.

UZASADNIENIE

Mając na uwadze konieczność całościowej ochrony narodowego zasobu archiwalnego oraz znaczenie jego części, stanowiącej ewidencjonowany niepaństwowy zasób archiwalny, dla poznawania przeszłości Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych postanowił wesprzeć i zachęcić archiwa państwowe do podejmowania i dalszego realizowania współpracy pomiędzy nimi a archiwami podmiotów ze sfery ewidencjonowanego niepaństwowego zasobu archiwalnego. Sektor ten wraz ze wzrostem znaczenia partii politycznych, organizacji pozarządowych oraz sprywatyzowaniem różnych dziedzin życia gospodarczego, zaczyna odgrywać coraz większą rolę jako potencjalny wytwórca materiałów archiwalnych. Dzięki zespoleniu wspólnych wysiłków jednostek sektora niepaństwowego i archiwów państwowych wytwarzane w tym sektorze materiały archiwalne będą mogły być lepiej chronione i opracowywane celem ich zachowania dla przyszłych pokoleń.

Niniejsze zarządzenie ma stworzyć ramy prawne dla sposobu realizacji tej współpracy.